

Gondolatok a szlovák sovinizmus kapcsán: a megoldatlan magyar kérdés Európában

Az első világháborút lezáró igazságtalan versailles-i békediktátumok kezdettől fogva magukban hordozták a következő világháború csíráit. Sokmillió ember került idegen fennhatóság alá, a határok meghúzásánál az etnikai viszonyokat teljesen figyelmen kívül hagyták, soha nem létezett államközösségeket tákoltak össze. Alig húsz év múlva bekövetkezett az újabb világégés. De a győztesek nem tanultak. Megerősítették a korábbi igazságtalanságokat, sőt néhány esetben még tetézték is azt. Az újabb revízióra törekvést Németország beépülése a transzatlanti közösségbe, és Közép- valamint Kelet-Európa szovjet megszállása, a kommunista diktatúra akadályozta meg. Azonban a szovjet rendszer összeomlása után azonnal felszínre törtek a problémák, szétestek a mesterséges államalakulatok, a kisebb nemzetek egyre-másra visszanyerték függetlenségüket, vagy más módon éltek önrendelkezési jogukkal. Úgy tűnik, a világ lassan mégis csak tanul a történelmi hibákból. Közép-Európában, a balkáni háborút kiobbantó szerbektől eltekintve, már csak a magyar kérdés nincs megoldva.

1920. június 4-én a trianoni békediktátum a több mint ezer éves Magyarországot megfosztotta területének és lakosságának kétharmadától. Minden harmadik magyar idegen fennhatóság alá került saját szülőföldjén. Több mint egymillió magyar az új határ mentén, egy tömbben élve vált idegen ország lakosává. Ilyen mértékű igazságtalanság egyetlen nemzetet sem ért Európában, sőt talán a világon sem. Ennek ellenére a magyarság az elmúlt 88 évben következetesen csak békés úton, a politika eszközeivel kísérelte meg az igazságtalanságot orvosolni. A két világháború között diplomáciai úton elért határrevízióval, 1990 után pedig az adott országon belül, az európai jogrendnek és gyakorlatnak megfelelő önrendelkezés biztosításával. Kísérletei mindeddig eredménytelennek bizonyultak. Látva más nemzetek sikereit, ahol többnyire erőszakos eszközöket alkalmaztak, e törekvések kényszerű nemzetközi támogatását, fordulóponthoz érkezhetsz a kárpát-medencei magyarság. Ha nem változnak a külső körülmények, két lehetősége van: erőszakos eszközökhöz folyamodik, vagy tömegesen elhagyja szülőföldjét. Egyik sem kívánatos, és mindkettő biztonságpolitikai kockázatot jelent Európa számára. Van azonban egy harmadik megoldás is: egységes magyar akarattal és európai együttműködéssel teljes körű autonómiát biztosítani a kárpát-medencei őshonos nemzeti kisebbségeknek.

A rendszerváltozás kezdetén nagyon sokan hittünk abban, hogy az euroatlanti integráció jobb feltételeket teremt majd a magyarság sorskérdéseinek megoldásához. Ebben súlyosan csalatkoznunk kellett. Mielőtt azonban az integrációs szervezeteket elmarasztalnánk, azonnal le kell szögezni, hogy elsősorban magunkat okolhatjuk a kialakult helyzetért. Mert igaz ugyan, hogy az Európai Unió elsősorban az egyéni emberi jogok érvényesülését kéri számon, és saját megfogalmazása szerint a kisebbségi kérdést „nemzeti hatáskörben” hagyta, de ha egy nemzeti kisebbség érdekeit határozottan és keményen képviselték valahol, akkor a nemzetközi közösségnek oda kellett figyelnie, és előbb-utóbb jóvá kellett hagynia az önrendelkezés érvényesülését.

Dél-Tiroltól kezdve Észak-Írországon át Koszovóig lehet sorolni a példákat az elmúlt hatvan évből. A rendszerváltozás kezdete óta a jobboldali kormányok mérsékelten, a baloldaliak egyáltalán nem képviselték az összmagyarság érdekeit, a Gyurcsány-kormány pedig egészen a haza- és nemzetárulásig ment el. A határon túli magyarság politikai szervezetei is többnyire visszafogottan, sokszor a rossz történelmi tapasztalatok miatt félve lépnek fel érdekeik érvényesítéséért. Tudomásul kell venni, hogy csak akkor figyel ránk a világ, ha hangosan és keményen követeljük jogainkat. A közelmúltban az ECHO televízió Unió című műsorában Hans-Gert Pöttering, az Európai Parlament elnöke azt mondta, ha valamelyik tagországban nem érvényesülnek a nemzeti kisebbségek jogos követelései, akkor „be kell hozni a problémát az Európai Parlamentbe”. Hasonlóan nyilatkozott korábban ugyanebben a műsorban két másik közismert európai politikus, Elmar Brok és Ingo Friedrich is. Mások soha nem fognak szólni az érdekünkben, nekünk kell felemelni a szavunkat.

Ezzel szemben mi a helyzet ma a Kárpát-medencében? Nyolc országban tizenhatféleképpen politizálnak alapvető nemzeti kérdésekben a magyarok, ha csak a legfontosabb pártokat számolom. Szomszédainkkal ellentétben nem lépünk fel egységesen sem a bilaterális, sem a multilaterális kapcsolatokban. Állandóan figyelemmel vagyunk szomszédaink érzékenységére, négy országban pedig ennek épp az ellenkezője igaz. Most éppen Szlovákiában dűl a magyarellenes hisztéria. Egy európai uniós országban. A nemzetközi gyakorlatban példátlan sértéseket nyel le a magyar kormány, az országgyűlés és az egész nemzet. A felvidéki magyarság sorozatos jogsértéseket szenved el, a Benes dekrétumok megerősítésével nyilvánvalóvá vált, a szlovák politika célja 1920 óta változatlanul a magyarság teljes felszámolása az új keletű államban. Autonómiáról beszélni hazaárulást jelent Pozsonyban. Pedig többről is beszélhetnénk. Határmódosítást követelhetnénk, megalapozottan és jogosan. Ha 1920-ban Trianonban a wilsoni elveket követték volna, a Csallóköz és egy hosszú sáv Kassáig ma Magyarország lenne, mint ahogy az is volt mindig. A felvidéki magyarság túlnyomó többsége ma is a jelenlegi határ mentén él. Ha visszaadnák e területet Magyarországnak, teljesülne a szlovák vágy, a tiszta nemzetállam. De nincs ma egyetlen számottevő magyar politikai erő, amely határmódosítást követelne. Egyrészt nincs rá nemzetközi fogadókészség, másrészt nem oldaná meg az egész Kárpát-medencében a magyar nemzet egyre tragikusabb helyzetét. A megoldás a határok valódi lebontása és minden nemzet teljes egyenjogúsága lenne. Tulajdonképpen a magyarság és az egész térség számára az lett volna jó, ha az Osztrák-Magyar Monarchia nem felbomlik, hanem átalakul. Dualizmusból konföderációvá, mely idővel föderáció irányába fejlődhetett volna. A Duna völgye lehetett volna a mai Európai Unió bölcsője. (Kossuth Lajos után szabadon.) Most fordítva halad a történelem, mi csatlakozunk a földrész nyugati felén létrehozott integrációba. Ezzel nem is lenne semmi baj, ha ez a teljes egyenjogúság jegyében folyna. Az új nemzetállamokban azonban másodrangú állampolgárként kezelik az őshonos nemzeti kisebbségeket (melyek a szomszéd országban többséget alkotnak!), néhány helyen pedig teljes felszámolásukra törekednek. Ezért elengedhetetlenül szükséges a teljes körű autonómia, a személyi elvű, a kulturális és a területi autonómia biztosítása számukra. Ezt a mindenkori magyar kormánynak és minden felelős magyar politikai erőnek követelni kell, feltétel nélkül és haladéktalanul. Meg kell állítani a Slota féle kalandorokat és a Fico-féle sovínisztákat. Ezt elszántan és következetesen kell

tenni, akkor Európa felfigyel ránk, és sokak segítségére számíthatunk. Nem követelünk ugyanis többet, mint ami számos európai országban már működik. Az európai gyakorlatot szeretnénk megvalósítani a Kárpát-medencében.

Ezen új magyar nemzetpolitika zászlóvivője egy mielőbb megválasztandó új magyar kormány kell legyen, szorosán együttműködve a mindenkori ellenzékkel és az elcsatolt területek magyar politikai erőivel. Hét szomszédunk közül várhatóan „csak” kettővel vagy hárommal kell majd felvenni a harcot, a politikai harcot, de elszánt és következetes küzdelem esetén győzelmünk nem lehet kétséges. Győzelmünk az európai gyakorlat győzelme lesz, és a térség valamennyi nemzete számára előnyös megoldást hoz: stabilitást, nyugalmat, prosperálást. A kezdeti nehézség után ezért számíthatunk egyre szélesebb támogatásra. Vesztesek csupán a nacionalisták, a sovinszták és a fajgyűlölők lesznek. Újjászületik kontinentális méretekben a Szent István-i gondolat: a sokszínűségében erős birodalom, a régiók Európája. Ha azonban a magyar politikai erők nem ismerik fel végre az összefogás és a kemény fellépés szükségességét, akkor nem sok esélyünk marad a Kárpát-medencében. Kárba vész a több mint ezer éves küzdelem, elveszünk a népek tengerében, a maradék-országot pedig bárki kénye-kedve szerint megalázhatja. Bízom abban, erre nem kerül sor.

Budapest, 2008. november 1.

(Csóti György)

Megjelent a Magyar Hírlap 2008. november 17-i számában